

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG GIẢNG DẠY TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y KHOA VINH

Nguyễn Thị Hải Lâm, Nguyễn Thị Vân Anh, Phan Thị Yên,
Trần Thị Thân Thương, Phan Thị Hồng Lĩnh

Trường Đại học Y khoa Vinh

Ngày nhận bài 25/10/2021, ngày nhận đăng 21/01/2022

DOI <https://doi.org/10.56824/vujs.2021ed03b>

Tóm tắt: Việc ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) trong quản lý và đào tạo, đặc biệt là hoạt động giảng dạy của giảng viên Trường Đại học Y khoa Vinh là một yêu cầu thực tiễn và cấp thiết nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động và chất lượng giáo dục của nhà trường.

Trên cơ sở đánh giá thực trạng ứng dụng CNTT trong hoạt động giảng dạy của giảng viên Trường Đại học Y khoa Vinh, bài báo đề xuất một số giải pháp đẩy mạnh hiệu quả ứng dụng CNTT, bao gồm: đầu tư, nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng CNTT; bồi dưỡng nhằm nâng cao trình độ ứng dụng CNTT; xây dựng quy chế quản lý, giám sát việc thực hiện ứng dụng CNTT.

Từ khóa: Công nghệ thông tin; dạy học; Trường Đại học Y khoa Vinh.

1. Đặt vấn đề

Công nghệ thông tin (CNTT) đã và đang được ứng dụng vào hầu hết các lĩnh vực trong cuộc sống, đặc biệt là trong ngành giáo dục. Tầm quan trọng và hiệu quả của ứng dụng CNTT trong dạy học đã được chứng minh bằng thực tiễn giáo dục trong và ngoài nước. Ở Việt Nam, việc ứng dụng CNTT trong giáo dục rất được chú trọng, thể hiện qua các nghị quyết của Trung ương và các chỉ thị của ngành giáo dục (Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, 2000).

Việc ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học được Trường Đại học Y khoa Vinh thực hiện từ rất sớm. Trong bối cảnh hiện nay, việc ứng dụng CNTT trong đào tạo và quản lý đào tạo, đặc biệt là hoạt động giảng dạy của giảng viên là một yêu cầu thực tiễn và cấp thiết nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động đào tạo (Trường Đại học Y khoa Vinh, 2017). Tuy nhiên, cho đến nay vẫn chưa có một nghiên cứu đánh giá chi tiết và đầy đủ về mức độ, hiệu quả và những yếu tố ảnh hưởng đến việc ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên ở Trường Đại học Y khoa Vinh. Trước thực trạng đó, chúng tôi tiến hành việc nghiên cứu nhằm mục tiêu đánh giá thực trạng và đề xuất một số giải pháp đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên tại trường.

2. Phương pháp nghiên cứu

- Địa điểm nghiên cứu: Trường Đại học Y Khoa Vinh.
- Phương pháp nghiên cứu: Kết hợp phương pháp nghiên cứu định tính và định lượng.
- Thiết kế nghiên cứu: Nghiên cứu mô tả cắt ngang, đo lường trên một hoặc nhiều nhóm đối tượng tại cùng một thời điểm (Đinh Thanh Huệ, 2004, tr. 5-35).
- Cỡ mẫu: 84 giảng viên cơ hữu.

- Phương pháp chọn mẫu: Sử dụng phương pháp chọn mẫu toàn bộ - chọn toàn bộ số lượng giảng viên cơ hữu đến khi đủ cỡ mẫu.
- Thời gian nghiên cứu: Từ tháng 2/2020 đến tháng 12/2020.
- Số liệu được xử lý trên phần mềm SPSS 20.0.

3. Kết quả nghiên cứu

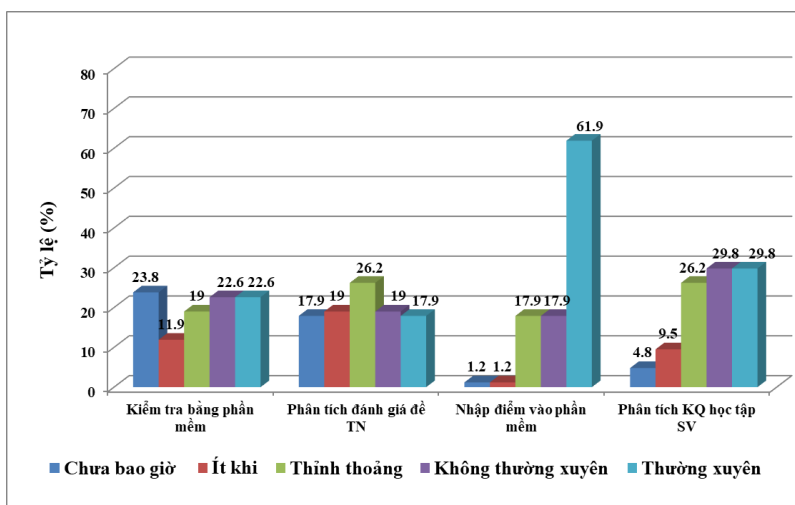
Để đánh giá thực trạng ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên tại Trường Đại học Y khoa Vinh, nhóm tác giả đã tiến hành khảo sát trên các khía cạnh bao gồm: mức độ ứng dụng CNTT trong dạy học; kỹ năng sử dụng máy tính của giảng viên trong kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học.

Bảng 1: Mức độ ứng dụng CNTT trong dạy học của giảng viên

Nội dung	Tần suất (tỷ lệ %)					Tổng
	Chưa bao giờ	1-2 lần/học kỳ	Hàng tháng	Hàng tuần	Hàng ngày	
Soạn giáo án	0	3,6	14,2	26,2	56	100
Soạn bài giảng điện tử	6,0	6,0	8,3	26,2	53,6	100
Tra cứu thông tin, tư liệu cho việc soạn giảng	0	2,4	14,3	25,0	58,3	100
Làm phim, ảnh tư liệu, hoạt hình phục vụ cho việc giảng dạy	6,0	19,0	25,0	31,0	19,0	100
Biên soạn đề trắc nghiệm bằng phần mềm	9,5	47,6	16,7	13,1	13,1	100
Dạy học có dùng máy chiếu (projector)	3,6	4,8	4,8	11,9	75	100
Dạy học có dùng bài giảng điện tử hay phần mềm mô phỏng	10,7	9,5	9,5	16,7	53,6	100
Dạy học trên phòng máy vi tính hoặc phòng nghe nhìn (multimedia)	53,6	9,5	4,8	11,9	20,2	100
Dạy học trực tuyến	78,6	7,1	7,1	1,2	6	100
Viết bài trả lời, hướng dẫn học tập lên diễn đàn hoặc chia sẻ tài nguyên, bài giảng lên website	35,7	33,3	15,5	11,9	3,6	100
Trả lời email của sinh viên, phụ huynh	4,8	16,7	34,5	26,2	16,7	100
Trả lời email cho đồng nghiệp	0	3,6	8,3	32,1	56	100

Bảng 1 thể hiện kết quả khảo sát mức độ ứng dụng CNTT trong dạy học của giảng viên. Hầu hết các nội dung đều được các giảng viên ứng dụng CNTT hàng ngày và hàng tuần. Tuy nhiên, số giảng viên chưa bao giờ dạy học trên phòng máy vi tính hoặc phòng nghe nhìn chiếm tỷ lệ rất cao (53,6%), chưa bao giờ dạy trực tuyến (78,6%). Tỷ lệ viết bài trả lời, hướng dẫn học tập lên diễn đàn hoặc chia sẻ tài nguyên,

bài giảng lên website chỉ đạt 15,5%. Kết quả cho thấy việc ứng dụng CNTT trong dạy học của giảng viên chưa cao, thể hiện rất rõ thực trạng chuyển đổi từ phương pháp dạy học truyền thống sang dạy học trực tuyến, đặc biệt trong điều kiện dịch Covid hiện nay là chưa hiệu quả.

Biểu đồ 1: *Mức độ ứng dụng CNTT trong kiểm tra đánh giá*

Biểu đồ 1 thể hiện mức độ ứng dụng CNTT trong kiểm tra, đánh giá của giảng viên Trường Đại học Y khoa Vinh. Kết quả cho thấy việc nhập điểm vào phần mềm được thực hiện thường xuyên với tỷ lệ tương đối cao (61,9%). Ở các nội dung công việc còn lại, tỷ lệ đều nhau giữa các lựa chọn khảo sát. Có đến 23,8% giảng viên chưa bao giờ tổ chức kiểm tra trên phần mềm máy tính. Như vậy đối với công tác kiểm tra đánh giá ở trường, việc ứng dụng CNTT cũng chưa thể hiện rõ, chủ yếu thực hiện nhập điểm vào phần mềm.

Bảng 2: *Kỹ năng sử dụng máy tính của giảng viên*

Nội dung	Mức độ				Tổng	
	Thành thạo		Không thành thạo			
	Tần số	Tỷ lệ	Tần số	Tỷ lệ	Tần số	Tỷ lệ
Xử lý những sự cố đơn giản của máy tính	67	79,8	17	20,2	84	100
Quản lý thư mục (folder), tập tin (file) như tạo mới, di chuyển, đổi tên	83	98,8	1	1,2	84	100
Sử dụng email: đọc, gửi và các chức năng khác của email	84	100,0	0	0	84	100
Tìm kiếm và lấy thông tin từ Internet	84	100,0	0	0	84	100
Sử dụng phần mềm tin học văn phòng (Word, Excel, Powerpoint)	79	94,0	5	6,0	84	100
Phần mềm hỗ trợ bài giảng điện tử (Violet)	48	57,1	36	42,9	84	100

Nội dung	Mức độ				Tổng	
	Thành thạo		Không thành thạo			
	Tần số	Tỷ lệ	Tần số	Tỷ lệ	Tần số	Tỷ lệ
Phần mềm soạn đề thi trắc nghiệm (PMT-EMS ExamSys Offline hoặc tương tự)	49	58,3	35	41,7	84	100
Phần mềm hỗ trợ dạy học chuyên môn (E-learning, MyELT, giải phẫu)	57	67,9	27	32,1	84	100
Phần mềm quản lý lớp học (điểm danh, tính điểm chuyên cần, điểm điều kiện)	34	40,5	50	59,5	84	100

Nhóm nghiên cứu đã khảo sát kỹ năng sử dụng máy tính của giảng viên, thể hiện trên Bảng 2. Kết quả cho thấy 100% giảng viên thành thạo sử dụng email, tìm kiếm thông tin từ Internet; Phần lớn giảng viên thành thạo sử dụng máy tính phục vụ dạy học. Tuy nhiên kỹ năng sử dụng phần mềm quản lý lớp học có tỷ lệ thành thạo chưa cao (40,5%). Kỹ năng sử dụng phần mềm soạn đề thi trắc nghiệm có tỷ lệ thành thạo cao hơn (58,3%). Kết quả này phù hợp với kết quả khảo sát trên Biểu đồ 1. Khoảng 58,3% giảng viên có kỹ năng sử dụng CNTT trong việc soạn đề thi trắc nghiệm. Tuy nhiên việc áp dụng còn chưa thường xuyên, thể hiện ở tổng tỷ lệ các giảng viên áp dụng CNTT trong kiểm tra, đánh giá bằng phần mềm ở các mức độ *Thỉnh thoảng*, *Không thường xuyên* và *Thường xuyên* (Biểu đồ 1).

4. Bàn luận

4.1. Đặc điểm của đối tượng nghiên cứu

- Trong nghiên cứu, số giảng viên được khảo sát là 84, trong đó nữ chiếm tỷ lệ đa số (85%).

- Giảng viên công tác đồng đều ở các khoa đào tạo, trong đó khoa Y cơ sở chiếm tỷ lệ cao nhất (22,6%), tiếp theo là khoa Nội - Ngoại lâm sàng (21,4%) và thấp nhất là Điều dưỡng và Y tế công cộng, Khoa học cơ bản (13,1%).

- Các giảng viên có thâm niên công tác từ 6-10 năm và 11-15 năm chiếm phần lớn với tỷ lệ lần lượt 31% và 28,6%. Số giảng viên có thâm niên 1-5 năm có tỷ lệ 10,7%; số giảng viên có thâm niên trên 20 năm chiếm 9,5%.

- Các giảng viên được khảo sát có thời gian sử dụng máy tính trên 10 năm gấp 3 lần so với số giảng viên có thời gian sử dụng máy tính từ 6-10 năm.

4.2. Đánh giá thực trạng ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên

4.2.1. Mức độ ứng dụng CNTT trong dạy học

Kết quả trên Bảng 1 cho thấy mức độ ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên chủ yếu là hàng ngày và hàng tuần. Trong số các nội dung khảo sát, các nội dung “soạn giáo án”, “soạn bài giảng điện tử”, “tra cứu thông tin, tư liệu cho việc soạn giảng” chiếm tỷ lệ tương đối cao, lần lượt 56%, 56,6% và 58,5%; hoạt động dạy học có dùng máy chiếu (projector) có tỷ lệ cao nhất với tỷ lệ 75%. Nghiên cứu của Nguyễn Mạnh

Hùng cũng cho thấy thiết kế bài giảng soạn giáo án được các giảng viên ứng dụng nhiều nhất (Nguyễn Mạnh Hùng, 2011, tr. 38-44). Kết quả này được giải thích là do Trường Đại học Y khoa Vinh đã đầu tư các trang thiết bị CNTT phục vụ đào tạo và giảng viên của trường đã ứng dụng CNTT thường xuyên hằng ngày để hỗ trợ cho các hoạt động dạy học. Đây là điều kiện thuận lợi để triển khai hiệu quả hơn nữa các hoạt động dạy học có ứng dụng CNTT trong thời gian tới.

Biểu đồ 1 cho thấy việc nhập điểm vào phần mềm được thực hiện thường xuyên. Tuy vậy, các hoạt động ứng dụng CNTT ở các hoạt động kiểm tra, phân tích đánh giá đề trắc nghiệm, phân tích kết quả học tập của sinh viên được thực hiện chưa thường xuyên. Chưa tới 30% giảng viên thường xuyên áp dụng CNTT trong các hoạt động nêu trên.

4.2.2. Kỹ năng sử dụng máy tính của giảng viên

Bảng 2 cho thấy phần lớn giảng viên đã thành thạo trong việc ứng dụng CNTT trong dạy học, 100% giảng viên thành thạo trong sử dụng email: đọc, gửi, và các chức năng khác của email; tìm kiếm và lấy thông tin từ Internet; 94% sử dụng thành thạo phần mềm tin học văn phòng. Kết quả này cao hơn một số nghiên cứu khác như khả năng sử dụng các phần mềm còn hạn chế (100%) (Nguyễn Thị Yến, 2016). Tuy nhiên, kỹ năng sử dụng phần mềm quản lý lớp học của giảng viên có tỷ lệ thành thạo chưa cao (40,5%), kỹ năng sử dụng phần mềm soạn đề thi trắc nghiệm có tỷ lệ thành thạo cao hơn (58,3%).

4.3. Đề xuất giải pháp đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên tại Trường Đại học Y khoa Vinh

4.3.1. Đầu tư, nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng CNTT

Đây là giải pháp cơ bản nhất. Khi cơ sở hạ tầng tốt, ổn định thì các hoạt động khai thác CNTT vào quản lý, dạy và học mới đạt kết quả tốt. Hiện nay, hệ thống quản lý vẫn chưa đồng bộ, chưa hiện đại, nếu có cũng đang còn chưa cập nhật các phiên bản mới hay phiên bản vá lỗi, sử dụng phần mềm có bản quyền. Do vậy đầu tư, nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng CNTT, bổ sung thêm một số thiết bị phục vụ trong giảng dạy như máy quay phim, chụp ảnh, máy in, bảng thông minh và một số phần mềm phục vụ học tập là một giải pháp phù hợp.

4.3.2. Bồi dưỡng nâng cao trình độ ứng dụng CNTT

Về cơ bản, đội ngũ giảng viên Trường Đại học Y khoa Vinh đã có nền tảng kiến thức về tin học khá tốt. Từ kết quả khảo sát về mức độ ứng dụng CNTT, kỹ năng sử dụng máy tính của giảng viên, nhóm tác giả đề xuất Nhà trường bồi dưỡng nâng cao trình độ ứng dụng CNTT cho giảng viên. Cụ thể: mở các lớp đào tạo ngắn hạn tại trường về xử lý và khắc phục các sự cố CNTT; nâng cao kỹ năng sử dụng phần mềm quản lý lớp học, kỹ năng sử dụng phần mềm soạn đề thi trắc nghiệm; thành lập các nhóm chủ chốt về CNTT để tập huấn cho đội ngũ giảng viên; khuyến khích giảng viên đăng ký thực hiện các công trình nghiên cứu khoa học về cách thức ứng dụng CNTT vào đổi mới phương pháp giảng dạy và phương pháp học tập.

4.3.3. Xây dựng quy chế quản lý, giám sát việc thực hiện ứng dụng CNTT

Từ thực trạng đã nêu về mức độ ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên, nhóm tác giả đề xuất một số giải pháp xây dựng quy chế, quản lý, giám sát việc thực hiện ứng dụng CNTT như sau:

- Xây dựng quy định ứng dụng CNTT trong dạy học. Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá bài giảng có ứng dụng tốt CNTT với các tiêu chí được cụ thể hóa như: tần suất ứng dụng CNTT, giáo án trình chiếu đảm bảo tính sư phạm; xây dựng bài giảng có sự tương tác với sinh viên thông qua việc sử dụng các phần mềm; tăng cường sự nhuần nhuyễn trong các thao tác sử dụng đồ dùng dạy học của giảng viên...

- Có cơ chế kiểm tra, giám sát và thi đua khen thưởng cho các tập thể và cá nhân trong vấn đề đổi mới và ứng dụng CNTT trong hoạt động đào tạo.

- Xây dựng phần mềm quản lý cán bộ, giảng viên toàn trường.

- Tăng cường sử dụng các phần mềm hiện đại nhằm hỗ trợ tích cực cho việc xây dựng giáo án và tổ chức quá trình dạy học, nghiên cứu khoa học của giảng viên, sinh viên.

5. Kết luận

Thực tiễn cho thấy hầu hết giảng viên ứng dụng CNTT thường xuyên trong giảng dạy. Tuy nhiên, vẫn còn một số giảng viên ứng dụng CNTT chưa thường xuyên cũng như còn hạn chế kỹ năng sử dụng một số phần mềm phục vụ giảng dạy và học tập. Từ đó nhóm nghiên cứu đã đề xuất một số giải pháp đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong giảng dạy của giảng viên tại trường như: đầu tư, nâng cao chất lượng cơ sở hạ tầng CNTT; bồi dưỡng, nâng cao trình độ ứng dụng CNTT; xây dựng quy chế quản lý, giám sát việc thực hiện ứng dụng CNTT.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam (2000). *Nghị quyết Trung ương 2 - khóa VIII*. Hà Nội.

Trường Đại học Y khoa Vinh (2017). *Tổng quan về Trường Đại học Y khoa Vinh*.

Đình Thanh Huệ (2004). *Phương pháp dịch tễ học*. NXB Y học, tr. 5-35.

Nguyễn Mạnh Hùng (2011). Thực trạng ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương. *Tạp chí Quản lý giáo dục*, số 23, tr. 38-44.

Nguyễn Văn Nghiêm (2013). *Đánh giá những yếu tố ảnh hưởng đến mức độ ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động dạy học của giáo viên các môn tự nhiên bậc trung học phổ thông*. Luận văn thạc sĩ, Viện Đảm bảo chất lượng, Đại học Quốc gia Hà Nội.

Thủ tướng Chính phủ (2016). *Đề án “Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý và hỗ trợ các hoạt động dạy - học, nghiên cứu khoa học góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2025”* ban hành ngày 25/01/2017, Hà Nội.

Nguyễn Thị Yến (2016). *Phát triển năng lực sử dụng công nghệ thông tin cho học sinh trong dạy học lịch sử lớp 10 ở trường trung học phổ thông*. Luận văn thạc sĩ, Trường Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội.

SUMMARY

SITUATION AND SOLUTIONS ON APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGY IN TEACHING AT VINH MEDICAL UNIVERSITY

**Nguyen Thi Hai Lam, Nguyen Thi Van Anh, Phan Thi Yen,
Tran Thi Than Thuong, Phan Thi Hong Linh**
Vinh Medical University

Received on 25/10/2021, accepted for publication on 21/01/2022

The application of information technology in training and educational management, especially in teaching activities of lecturers at Vinh Medical University, is a practical and urgent requirement to improve the operational effectiveness and educational quality of the school.

On the basis of assessing the current situation of information technology application in teaching activities of lecturers at Vinh Medical University, the article proposes some solutions to promote the effectiveness of information technology application, such as: investing and improving quality of the infrastructure of information technology; fostering to improve the capacity of information technology application; developing the regulations of management and supervision in the application of information technology

Keywords: Information technology; teaching; Vinh Medical University.